

**Stanowisko Zarządu
Śląskiego Związku Gmin i Powiatów
z dnia 26 lutego 2021 r.**

w sprawie: **przygotowywanej przez Ministerstwo Zdrowia centralizacji szpitali**

Śląski Związek Gmin i Powiatów na przestrzeni 30 lat swego funkcjonowania wielokrotnie wypowiadał się na temat niezbędnych zmian w systemie ochrony zdrowia, w tym potrzeby przeprowadzenia głębokich reform w tym obszarze, jednak najczęściej nasze postulaty pozostawały bez odpowiedzi ze strony kolejnych zarządzających tą ważną sferą usług publicznych na poziomie kraju. Obecnie z ogromnym niepokojem i obawami podchodzimy do podjętych w ostatnim czasie przez Ministerstwo Zdrowia działań i planów, które mają zostać wdrożone w ramach restrukturyzacji szpitalnictwa w Polsce i sprowadzać się w efekcie do centralizacji szpitali.

Źródłem obaw samorządów terytorialnych stało się zarządzenie Ministra Zdrowia z dn. 23 grudnia 2020 r. w sprawie *utworzenia Zespołu do spraw przygotowania rozwiązań legislacyjnych dotyczących restrukturyzacji podmiotów leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia szpitalne* oraz pojawiające się informacje medialne na temat zamiarów Ministerstwa Zdrowia, dotyczących centralizacji szpitali poprzez zmianę struktury właścicielskiej szpitali, dla których organem tworzącym są samorzady. Na podstawie tych informacji ogólnopolskie organizacje samorządowe sformułowały swoje negatywne stanowiska wobec takich zamiarów. Aktualnie plany w tym zakresie zostały już oficjalnie potwierdzone przez kierownictwo Resortu, które przedstawiło ogólnikowo rozważane koncepcje zmian własnościowych i centralizacji podmiotów szpitalnych.

Jakiegokolwiek istotne zmiany systemowe powinny być głęboko przemyślane i przygotowane z włączeniem na etapie planowania przedstawicieli szpitali oraz ich podmiotów tworzących (co wydaje się oczywiste), nie zaś prowadzone w pośpiechu i bez udziału najbardziej zainteresowanych stron. Jesteśmy głęboko zaskoczeni przyjętą przez Ministerstwo Zdrowia nagłością tych działań, określonymi terminami etapów tych prac (wskazującymi na pośpiech w tym zakresie) oraz całkowitym pominięciem przedstawicieli szpitali i ich organów tworzących. W powołanym przez Ministra Zdrowia Zespole brak jest bowiem przedstawicieli tych jednostek, co uznajemy za niezrozumiałe, bowiem to zarządzający tymi jednostkami i sprawujący nad nimi nadzór właścicielski najlepiej znają bolączki szpitali oraz potrzeby mieszkańców miast i powiatów w zakresie zabezpieczenia świadczenia usług zdrowotnych. Określony w w/w zarządzeniu harmonogram prac nad przygotowaniem „reformy”, z pominięciem stron, których ona dotyczy odbieramy również jako zamiar forsowania przyjętego przez Rząd zamysłu, w którym brak jest miejsca na konstruktywny, merytoryczny dialog i próbę porozumienia. Uważamy ponadto, iż stan epidemii nie jest odpowiednim momentem na podejmowanie decyzji i działań o tak daleko sięgających skutkach.

W ostatnim dwudziestoleciu samorządy lokalne podjęły olbrzymi wysiłek finansowy, związany ze spłatą zobowiązań szpitali oraz nakładami inwestycyjnymi, a także przeprowadzając w SP ZOZ-ach głębokie procesy restrukturyzacji. Pomimo tego wysiłku sytuacja finansowa większości szpitali powiatowych nie poprawia się trwale. Sytuacja ta nie zmieniła się na lepsze po wprowadzonej w 2017 roku sieci szpitali. Narastające zadłużenie szpitali powiatowych, jest wynikiem rosnących kosztów udzielania świadczeń (w tym kosztów pracy oraz dostosowania szpitali do obowiązujących wymogów i regulacji prawnych), które nie mają odzwierciedlenia w adekwatnej zmianie wyceny świadczeń medycznych przez NFZ. W takich obiektywnych warunkach (bez zmiany wysokości środków finansowych w systemie ochrony zdrowia), żadne zmiany organizacyjne nie zahamują dalszego narastania zadłużenia. Istotą problemu nie są bowiem kwestie właścicielskie. Konieczna jest naszym zdaniem standaryzacja świadczeń i znaczące zwiększanie nakładów finansowych na ochronę zdrowia (co wielokrotnie podkreślaliśmy). Bez tego jakiegokolwiek działania nie przyniosą oczekiwanych efektów w postaci wyraźnej poprawy dostępności i jakości usług szpitalnych, bez dalszego zadłużania jednostek.

Ewentualne zmiany dot. struktury właścicielskiej szpitali i ich łączenie powinny odbywać się ewolucyjnie - w drodze porozumienia i współpracy między jednostkami samorządu terytorialnego (powiatowymi i wojewódzkimi), a nie w sposób „rewolucyjny”. W związku z powyższym zdecydowanie negatywnie wypowiadamy się wobec podjętego kierunku działań i obawiamy się ich rezultatów, w tym w kontekście przyjętego przez Ministerstwo trybu i harmonogramu prac. W naszej opinii koncepcje te są wyrazem dokonywanej w ostatnich latach centralizacji zarządzania w wielu obszarach usług publicznych, której zdecydowanie się sprzeciwiamy. Podzielamy w tym zakresie bogatą argumentację zawartą w stanowiskach Związku Powiatów Polskich z dnia 14 stycznia 2021 r. oraz Związku Miast Polskich i Unii Metropolii Polskich z dnia 12 lutego 2021, a także w indywidualnych wystąpieniach samorządów lokalnych, sprzeciwiających się planom centralizacji podmiotów leczniczych. Domagamy się ponadto, aby prace nad tak zasadniczymi reformami systemu ochrony zdrowia odbywały się z udziałem przedstawicieli samorządów powiatowych oraz związków szpitali.

Śląski Związek Gmin i Powiatów

Piotr Kuczera
Przewodniczący Związku